

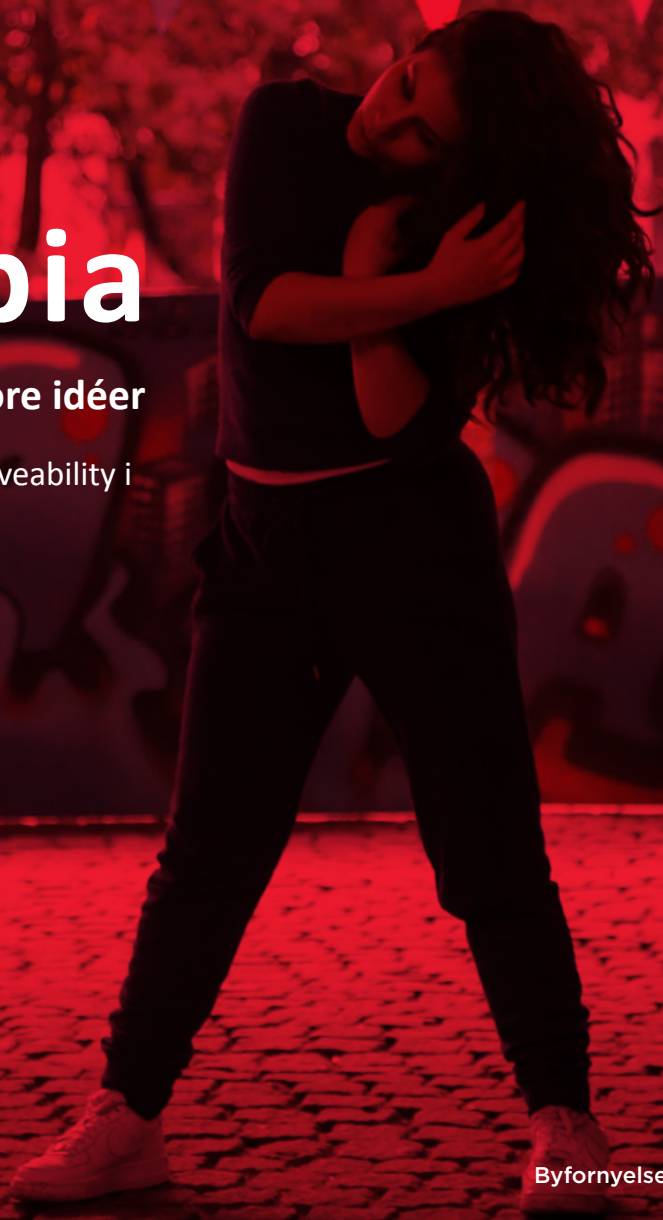

Udlændinge-, Integrations-
og Boligministeriet

Bytopia

Små verdener, store idéer

Redskab til måling af liveability i
midlertidige byrum

BYTOPIA

Små verdener, store idéer

Redskab til måling af liveability i midlertidige byrum

ISBN: 978-87-93396-22-7

Tekst og fotos:
Gemeinschaft
gemeinschaft.dk

Juni 2016

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

<http://www.uibm.dk>

Overalt i landet er der gode eksempler på interessante og inspirerende midlertidige byrum. Det kan være kommuner, der bruger midlertidige byrum til at skabe mere liv i byen eller til at eksperimentere med et byrums muligheder. Det kan også være borgere, der med forskellige aktiviteter indtager et glemt eller overset areal.

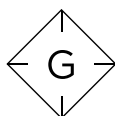
I denne pjece beskrives et redskab til at måle liveability i midlertidige byrum. Det er ikke et eksakt måleredskab, men et letanvendeligt redskab, der kan bruges til at vurdere muligheder for midlertidig anvendelse i forbindelse med byfornyelse.

Redskabet kan anvendes, *før, undervejs og efter* at et midlertidigt byrum tages i brug. Det kan bruges til at undersøge, vurdere og evaluere, hvilke kvaliteter et byrum rummer, hvad et midlertidigt byrum bidrager med, og om et midlertidigt byrum har indfriet ønskerne til det.

Måleredskabet er derfor også et værktøj, der kan igangsætte fælles refleksioner og dialog.

Det er håbet, at kommuner, byplanlæggere og andre, der arbejder med byfornyelse, kan bruge pjecen som inspiration og redskab i deres arbejde med at udvikle byers liveability, bl.a. ved hjælp af midlertidige byrum.

Pjecen er udarbejdet af Gemeinschaft for Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. Pjecen er et udtræk fra rapporten *Bytopia. Små verdener, store idéer. Om midlertidige byrum og Byens liveability*.

GEMEINSCHAFT

LIVEABILITYVÆRDIER VED MIDLERTIDIGE BYRUM

Midlertidige byrum tilbyder deres brugere og lokalområdet særlige bylivskvaliteter eller liveabilityværdier. Kombinationen af sådanne værdier i et midlertidigt byrum vil være et udtryk for, hvor liveable byrummet opleves.

Liveability kan siges at bestå af de livskvaliteter eller livsmuligheder, en by tilbyder sine borgere, for at leve et godt liv. Det gode liv er imidlertid en socialt og kulturelt betinget størrelse, men liveability bliver oftest på tværs af kulturer, klasser og kategorier målt efter enten såkaldte “hårde” og “bløde” parametre.

De hårde parametre vedrører byens økonomiske klima, investerings- og udviklingsmuligheder, politiske stabilitet, sociale sammensætning og indkomstforhold, fysiske udlægning, transport og funktionalitet. I Danmark arbejdes der i en byudviklings-sammenhæng særligt efter de bløde parametre. Disse er byens sociokulturelle forhold, herunder byens offentlige liv, mulighed for rekreation, tryghed og sikkerhed, antal parker, antal meter cykelstier, arkitektoniske og æstetiske udtryk, samt bæredygtighed. Liveability i midlertidige byrum er som oftest en effekt af de bløde parametre oplyst her.”

Undersøgelsen *Bytopia. Små verdener, store idéer. Om midlertidige byrum og byens liveability* identificerer ni empirisk funderede værdier, der fordeler sig på tre overordnede områder: områdets fysik, områdets sociale liv og brugernes forestillingsverden.

DET NÆRVÆRENDE BYRUM

Det nærværende byrum handler om det midlertidige byrums fysik. Om udlægningen af byrummet, dets natur og arkitektur og dets sanselige kvaliteter.

DET FÆLLESSKABENDE BYRUM

Det fællesskabende byrum handler om de midlertidige byrums sociale liv. Om hvordan disse rum er møde- og udvekslingssteder for såvel brugerne som for borgere i lokalområdet.

DET MENINGSFULDE BYRUM

Det meningsfulde byrum handler om de mentale aspekter af de midlertidige byrum, dvs. opfattelser, billeder og fortællinger. Byrummene er steder for drømme om byen og giver identitet til både brugerne og området.

UPERFEKT

Midlertidige byrum tiltrækker brugere, fordi de er uperfekte. Det uperfekte står i modsætning til den strømlinede by med dens planlagte miljøer og funktioner. Det uperfekte tilfører byrummet og byen diversitet og dynamik.

KOLLEKTIVT

Brugere lægger vægt på det kollektive og mangfoldige i de midlertidige byrum. Stederne giver plads til et kollektivt liv med alternative aktiviteter og et anderledes kultur- og natteliv. Man kan møde mennesker med samme interesser som én selv, og man kan møde andre mennesker.

HJEMLIGT

De midlertidige byrum kan for brugere føles hjemlige. Ved at blive en del af de midlertidige byrum og deres aktiviteter kan brugerne skabe et sted, der er deres eget. De bidrager til at opbygge et særligt sted i byen, som de føler et stort ejerskab til.

MÆRKBART

De midlertidige byrum har en konkret og anderledes fysik. Brugere kan lide at røre ved rummets natur og de objekter og materialer, der typisk er at finde i midlertidige byrum. De gør byen mere håndgribelig.

AKTIVT

De midlertidige byrum skaber rammerne for, at brugere kan være aktive. Byrummene udgør et laboratorium for både kunstnerisk udfoldelse, motionsaktiviteter, havepasning, eksperimentel byplanlægning, iværksætter og egentligt entreprenørskab.

SÆREGENT

De midlertidige byrum er præget af en række særegne udtryk. Ved at deltage i byrummets særlige aktiviteter og projekter opbygger brugerne identitet og tilhørsforhold gennem fortællinger, opfattelser og billeder af sig selv.

STEMNINGSFULDT

Brugere drages af de stemningsfulde midlertidige byrum. Af den atmosfære og sjæl, som de finder i disse rum, og som efter deres opfattelse er sjælden at finde i byen generelt.

DEMOKRATISK

De midlertidige byrum tilbyder en mere borgernær og ureguleret udvikling af brugernes lokalområde. Brugere får mulighed for at deltage i dialog og beslutninger om projekter i de midlertidige byrum, at praktisere aktivt medborgerskab.

INSPIRERENDE

Brugere oplever, at de midlertidige byrum er inspirerende. Ved at følge og indleve sig i byrummets tilblivelse og aktiviteter næres brugernes drømme om og håb til det konkrete byrum, men også til lokalområdet og den fremtidige by.

AT ANVENDE MÅLEREDSKABET

I måleredskabet er de ni værdier omdannet til parametre, der kan vurderes på en skala 1-5. Hver værdi har fra centrum og ud til cirkelens kant fem felter, der hver især repræsenterer 1 point (se side 7). De ni værdier kan tildeles 1-5 points, hvor 5 points er bedst.

Det er ikke nødvendigvis målet, at et midlertidigt byrum skal opnå en score på 5 points på alle ni værdier. Man kan have som mål, at et midlertidigt byrum blot scorer højt på nogle værdier. En by eller kommune kan ønske at rumme forskellige typer midlertidige byrum, og målet kan derfor være, at midlertidige byrum scorer forskelligt, fordi de indeholder forskellige kvaliteter. Målingen skal derfor forstås som en vejledende vurdering, som byplanlægningen kan bruge til at sætte retningen for sit arbejde med midlertidige byrum.

Måleredskabet er baseret på kvalitative værdier og egenskaber ved midlertidige byrum. Det anbefales derfor at bruge kvalitative metoder til at indsamle de brugeroplevelser, udsagn, beskrivelser, iagttagelser og andet materiale, der skal danne grundlag for vurderingen af midlertidige byrums liveability.

1. Gennemfør *byvandring* med lokale ildsjæle eller andre, der har en dyb viden om byområdet og dets muligheder.
2. Udfør *interviews*, *fokusgrupper* og evt. *spørgeskemaundersøgelser* med borgere i lokalområdet eller brugere, der anvender det midlertidige byrum eller kommer i området.
3. Udfør *observationer* i området, og *deltag* i aktiviteter og begivenheder med brugere og borgere.

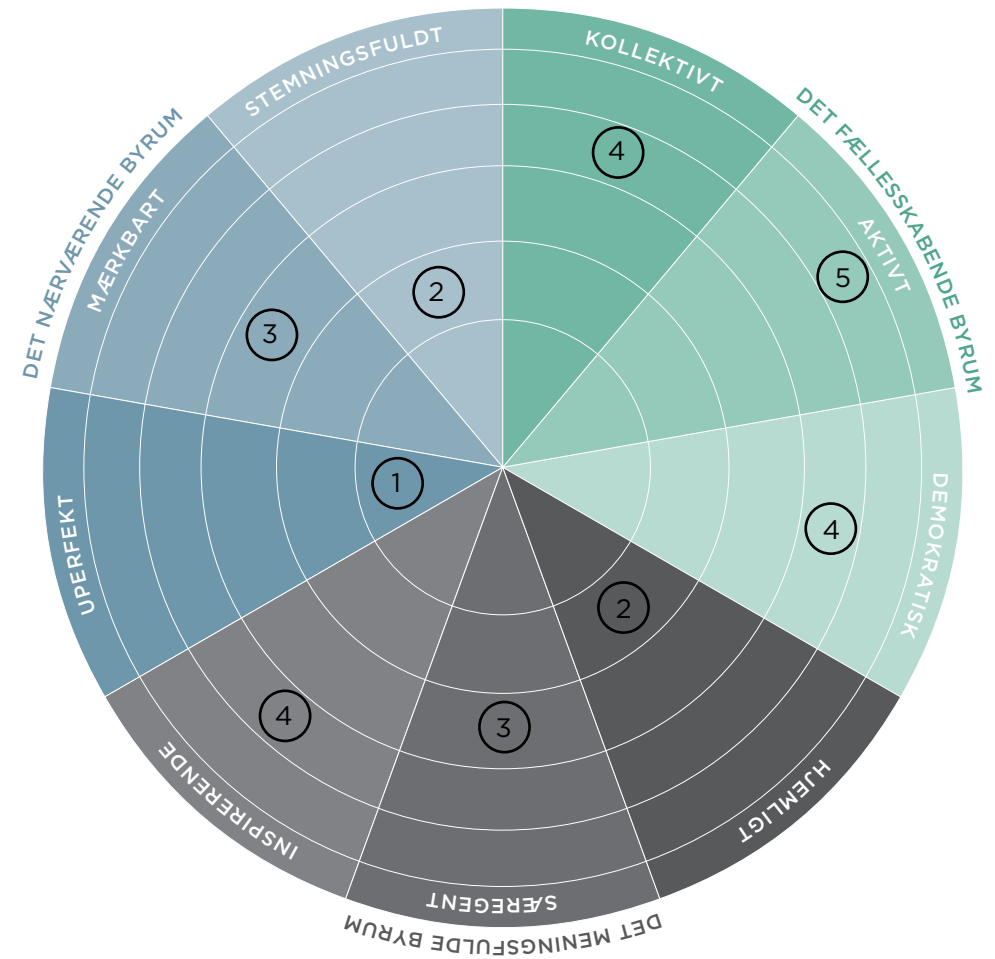

SKEMA TIL NOTER OG ANALYSE EKSEMPEL

Skemaet tjener to formål, når et midlertidigt byrum skal vurderes og måleredskabet side 7 udfyldes¹. Først kan skemaet bruges til at notere observationer, udsagn og refleksioner i forbindelse med besøg, interviews og andre undersøgelser i byrummet. Dernæst kan det "hjemme på kontoret" bruges til at organisere og analysere alt indsamlet materiale, inklusive fotos, film, lyd m.v. Herunder og på den næste side følger et eksempel på, hvordan skemaet kan udfyldes. Eksemplet tager udgangspunkt i det midlertidige byrum Under Buen på Frederiksberg.

DET NÆRVÆRENDE BYRUM	DET FÆLLESSKABENDE BYRUM	DET MENINGSFULDE BYRUM
UPERFEKT 1 arkitekttegnet og gennemtænkt byrummet er permanent og fær- digudviklet	KOLLEKTIVT 4 mulighed for ophold og fælles aktiviteter møde mennesker, man ellers ikke ville møde mangfoldigt, folk interesserer sig for hinanden	HJEMLIGT 2 parkerings plads væk = mere personlig relation til stedet nu trygt, før kedeligt og gråt mest hjemligt i forb. med begivenheder
MÆRKBART 3 mulighed for kontakt med de fysiske elementer beton, rå	AKTIVT 5 man får lyst til at bevæge sig - kravle, rutsje, bestige container-konstruktionen event-orienteret hockey, cykle, skate	SÆREGENT 3 originalt: adskiller sig fra andet i byen man husker og genkender byrummet begivenheder er mere identitetsbærende, end de fysiske rammer
STEMNINGSFULDT 2 lidt tomme og kølige omgivelser dog farverige containere	DEMOKRATISK 4 skabe byen sammen løbende dialog og møder med lokale borgere borgere kan låne nøgle til containere	INSPIRERENDE 4 vinterbyen: en ny måde at tænke by på muligt for folk at få nye idéer til byrummet ny brug af det overdækkede byrum

¹ Det tomme skema, samt måleredskab findes tilgængeligt for download på Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets hjemmeside: www.uibm.dk

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Slotsholmsgade 10
1216 København K

<http://www.uibm.dk>